

Redegørelse for Naalakkersuisuts nordiske politik oktober 2009 til september 2010 (Medlem af Naalakkersuisut for Finanser)

Forelæggelsesnotat

Det er med stor glæde, at Naalakkersuisut her i dag for Inatsisartut kan fremlægge resultatet af Naalakkersuisut arbejde med opfølgningen af vores Nordiske Strategi. Den strategi, som vi drøftede her i Inatsisartut for et år siden, og som er den konkrete beskrivelse af Naalakkersuisut nordiske politik.

Vi lagde i strategien vægt på, at vi skal markere os politisk synligt i det nordiske samarbejde. Dette gjorde vi, fordi vi vil kunne varetage vores interesser, og fordi vi ønskede at bidrage til at løse de spørgsmål, der er på den fælles nordiske dagsorden. Hertil kommer ønsket om, at dette skal ske i et godt og tillidsfuldt samarbejde med de folkevalgte repræsentanter.

Opgaven har i år være præget af, at vi har haft muligheden for at bidrage til indholdet og gennemførelsen af det danske formandskabsprogram i Nordisk Ministerråd. Dette fremgår af den skriftlige redegørelse, som vi her vil supplere med de begivenheder, der har fundet sted her i august og september måned.

Det danske formandskabsprogram bygger blandt andet på nogle af de langsigtede strategier, som er vedtaget i den nordiske kreds. Her tænker vi ikke mindst på erklæringen fra de 8 landes ledere fra 2008 om Bæredygtig Udvikling og de forskellige flerårige strategier, der arbejdes med i de enkelte ministerråd.

Bæredygtig udvikling var således det samlende tema, da erhvervs- og regionalministrenes embedsmandkomite holdt møde her i september i Sydgrønland. De emner der særligt blev behandlet var bæredygtig turisme og regional erhvervsudvikling. Dette er et konkret eksempel på hvorledes vores eget arbejde med bæredygtige regionale udviklingsplaner både kan bidrage til den nordiske diskussion, og at vi kan inddrage de nordiske landes erfaringer i vores arbejde. Erhvervsudvikling i områder med få indbyggere er ikke kun en grønlandsk udfordring. Det er et problem som genfindes mange steder i Norden.

Sydgrønland var også aktuel i år for kultursamarbejdet. I Naalakkersuisut nordiske strategi er et af de væsentligste delmål for 2010 på kulturområdet at medvirke aktivt i realiseringen af Danmarks formandskabsprogram i 2010, herunder ved afholdelsen af en formandskabskonference i Grønland. Naalakkersuisut realiserede dette delmål ved aktiv medvirken i forberedelsen, planlægningen og afholdelsen af formandskabskonferencen ”Klima-Natur-Kulturarv”, der blev afholdt i Narsarsuaq den 11.-14. august 2010.

Min kollega Naalakkersuisoq Mimi Karlsen holdt på Nordisk Ministerråds vegne åbningstalen og understregede med sin deltagelse i hele konferencen såvel Grønlands som Nordisk Ministerråds høje prioritering af kulturarven. Dette er også manifesteret som et eksplicit fokusområde i de nordiske kulturministres nyligt vedtagne handlingsplan for det nordiske kultursamarbejde i 2010-2012.

Konferencen viste med tydelighed, at kulturarven kan bidrage til forståelse af, hvorfor og hvordan fremtidige klimapåvirkninger af miljø og livsbetingelser kan håndteres. Naalakkersuisoq for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke vil på næste ministerrådsmøde drøfte med sine ministerkolleger, hvordan arbejdet kan videreføres i det nordiske samarbejde, herunder hvordan erfaringerne fra konferencen kan formidles for offentligheden, navnlig for børn og unge.

I det nordiske samarbejde lægges der stor vægt på, at det konkrete samarbejde gennemføres på tværs af de forskellige sektorer, som ministerrådene udgør. Nordisk Børne- og Ungdomskomite (NORDBUK) er et eksempel på et sådan tværsektorielt samarbejde. På vegne af Naalakkersuisut havde jeg selv fornøjelsen af at åbne NORDBUKs ungdomskonference her i Nuuk i august måned. Temaet for konferencen var ”Demokratisk medborgerskab og iværksættere i Nordens yderområder”. Formålet med konferencen var at sætte eksperter og unge fra yderområder i stævne for at udveksle viden og erfaring omkring børn og unges forhold i yderområderne.

Som det er nævnt i den skriftlige redegørelse har Naalakkersuisut på ligestillingsområdet ydet sit bidrag til den fælles nordiske strategi på dette område. Dette blev fulgt op i september, hvor Grønland var vært for et fagpolitisk ligestillingsseminar i Ilulissat arrangeret i samarbejde med Nordisk Ministerråd og Danmarks formandskab på ligestillingsområdet. Grønland var projektleder på seminaret, der blev arrangeret i tæt samarbejde med Island og Færøerne med henblik på at sikre et specifikt vestnordisk perspektiv i seminarets program. Seminaret havde fokus på Vestnorden og temaer som fx kvinder og velfærd i Vestnorden, vold mod kvinder, mænd i Vestnorden og konkrete strategier, der har været med til at fremme ligestillingen i Norden og resten af verden. Embedsmandskomiteen for ligestilling havde møde i tilknytning til seminaret og samtidig holdt Grønlands Ligestillingsråd og 8. martsgruppen den 1. september én dag med drøftelser mellem de frivillige organisationer.

Som nævnt i redegørelsen er energiområdet et af de centrale områder for vores nordiske samarbejde, fordi man her har energiforsyning i tyndt befolkede områder på dagsordenen. Nukissiorfiit har vigtige erfaringer på dette område. Samtidig er det vigtigt, at vi deltager i den teknologiske udvikling af nye energilagingsformer og transportformer, således at vi kan udvide brugen af energi, der ikke er baseret på olie, i de mindre byer og bygder.

Samarbejdet på Narkotikabekæmpelsesområdet er også af stor betydning for os. Nordisk Narkotikaforum mødtes i august i Ilulissat og Naalakkersuisoq for Sundhed deltog i mødet. På mødet fik de nordiske gæster et indblik i arbejdet her i landet bl.a gennem et oplæg fra politiet omkring deres indsats. Det vakte også opmærksomhed at alkoholforbruget hos os er halveret over de seneste 20 år.

Nordisk Narkotikaforum har speciel stor betydning for lande uden for EU, idet der her gives informationer om arbejdet i de internationale fora, om ændringer i den danske bekendtgørelse med liste over ulovlige narkotiske stoffer og om politi- og toldsamarbejdet i Norden. Disse informationer er vigtige for vores daglige arbejde her i landet.

Som nævnt har vores bidrag til det danske formandskabsprogram været med til at sætte Vestnorden på dagsordenen. Dette gælder også behovet for at Norden arbejder aktivt for at få samarbejdet med sine naboer i Vest på den nordiske dagsorden.

På Vestnordisk Råds årsmøde i Tasiilaq havde vi lejlighed til at orientere Vestnordisk Råd om de seneste års fremskridt på dette område. Det er vores forventning, at vi i de kommende år får et styrket nordatlantsamarbejde - NORA - og i det hele taget flere nordiske samarbejdsprojekter med Kystcanada og Nunavut.

Vi vil også fremhæve Vestnordisk Råds betydning for dette arbejde. Rådet har gennem årene bragt mange væsentlige problemstillinger frem på dagsordenen. Dette er sket bl.a. i kraft af de årligt tilbagevendende temakonferencer, og jeg ser frem til konferencen i 2011 om den politiske udfordring, der ligger i at vores befolkninger bliver ældre. Vi vil også fremhæve den planlagte konference i 2012 i Grønland om det vestnordiske erhvervsamarbejde i forhold til styrkelsen af et grønlandsk erhvervsliv, der kan arbejde i mine og olie-sektoren.

Endelig vil vi gerne benytte lejligheden til at takke den afgangende formand for Vestnordisk Råd – Josef Motzfeldt - for et meget godt tilrettelagt og gennemført møde, og vi ser frem til den fortsatte dialog med Vestnordisk Råd om de emner, som de har sat på dagsordenen.

Som det fremgår af vores strategi lægger Naalakkersuisut vægt på samarbejdet med parlamentarikerne i forbindelse med de nordiske spørgsmål. For at styrke vores gennemslagskraft i det nordiske samarbejde som selvstyrelande i forhold til de nordiske stater har vi sammen fra grønlandsk side taget initiativ til, at der ved hver session i Nordisk Råd afholdes et fællesmøde for delegationerne fra Åland, Færøerne og Grønland. Vi kalder initiativet ”De nye Nationers Forum”

Formålet med dette er, at vi skal styrke vores samarbejde, danne netværk og hjælpe hinanden med at fremme den politik, vi har i det nordiske samarbejde. Vi vil gerne takke formanden for Inatsisartut for det gode samarbejde i denne sag, og vi ser frem til at drøfte dette med vore færøske og ålandske kolleger, når vi ses i Reykjavik i næste måned.

Afslutningsvis vil vi pege på et enkelt område, som også bliver centralt på Nordisk Råds session i Reykjavik, nemlig det nordiske samarbejde om arktiske spørgsmål. Igennem et dansk-grønlandsk samarbejde holdt et arktisk miljøministermøde i Ilulissat i juni måned for, at drøfte de fælles udfordringer på miljøområdet.

Vi skal næste år i samarbejdsministerkredsen drøfte et revideret arktisk samarbejdsprogram, og vi vil fra Naalakkersuisuts side arbejde hårdt for at dette område styrkes på den nordiske dagsorden.

Som et led i forberedelserne til Arktisk Råds ministermøde her i Nuuk i maj måned næste år vil Naalakkersuisut i samarbejde med Inatsisartut den 9. februar afholde et Nordisk seminar i Katuaq med titlen: ”Det nordiske samarbejdes betydning for den arktiske politik”. På denne måde kan vi i fællesskab yde en indsats for at holde de centrale arktiske spørgsmål på den internationale dagsorden.

Tak for ordet.